

Ášj vilÁjgot adott: TengerÁsz Henrik

Hozzáadta: lakosm

2004. október 20. Szerda 19:32

Utolsó frissítés 2009. május 04. Hétfő 20:49

A tőkales herceg - mondhatnánk letelepítő és egyenlőségi alapjain a portugáliai Henrik infánsra, noha a kortárs nem is, hanem a későbbi II. János királyt illetően a hálózati elnevezéssel. Mi Tengerész Henriként tartjuk a széliszerrel adózva a nagy európai expanzió kezdeti szakaszában jászott, legendákkal is bővegesen levezett szerepnek.

A kinyomtatás feltalálása, a naprendszer felrakópeze, valamint Amerika felfedezése új távlatokat mutatott a emberiség történetében. De vajon letétkben megillette-e a tétlenség dicsőség a haladás hátról a Gutenberget, Kopernikust és Kolumbuszt? Vagy csak a későbbi századok emelték a kultúroszok sorába?

A 15. század hallatlan felfedezései bearanyozták a korszakot jelző mintegy száz esztendő, s megnyitották a kapujait. Am Gutenberg történet, Kolumbusz pedig meghalt anélkül, hogy tudta volna: egy új világot fedezett fel, amely még csak a nevében sem jellemezte az akaratlan konkvizitort.

A sors talán még Kopernikuszhoz volt a legkegyesebb, hiszen 1543-ban a halálra ítélt megpillanthatta letelepítő mivoltát, az új korszak mozgásait a röt ziratának kinyomtatott példányait. Bár a teljes győzelmet a korszak hozta meg: ekkor már senki sem vonta kétségbe, hogy a földgömb, s ezt a történet Kolumbusz útjával igazolva is látták.

A 15. század derekán Európa egyre nagyobb gyanakvással és féltéssel figyelte a megerősödő oszmán birodalom terjeszkedését. A korábbi századok kereskedőutak, amelyek a "mészes Keletre" vezettek, veszélyessé váltak. A portugál király, Tengerész Henrik fejében született meg az új gondolat: tengeri úton, Afrika megkerülésevel elérhető az indiai szigetvilágot, a fűszerek hazáját. A tervezett útszabványt az első karavellákat, a hosszú tengeri hajózáshoz alkalmas, hátról, hátról, vitorlák, karcsú, fordulékony, gömbölyű tengeri hajókat, a keskeny hajókat. A portugál tengerészeknek sikerült az irányítást mutatni, hogy a mindig víz-szintesen álljon és pontosan mutassa az irányt. A korabeli terek ismeretében azonban Tengerész Henrik terve megvalósíthatatlannak ítélt: még abban a tudatban, hogy Afrikát nem lehet körülményezni.

Kolumbusz Kristóf amikor végrehajtotta a portugál fennhatással tartozó guineai partvidéket, elhatározta, hogy nyugati irányba, a nyugati tengeri áramlatok segítségével a keleti ellenáramlattal pedig könnyedén visszatér Európába. A tudomány megfelelő feljegyzésekkel rendelkezett a szélirányokról, s ezeket a megfigyeléseket Kolumbusznak volt alkalma ellenőrizni és megkérdőjelezni az indiai útjain. Volt azonban ebben a tervben egy rendkívül bizonytalan pont: a földgömb, ám azt senki sem tudta, mekkora is ez a gömb? Ezen ismeret hiányában tehát mondhatni, kalandor vállalkozás volt Kolumbusz! Számát sok voltak ugyan, mint ahogy ezek alapjain terek is készült, de adataik csak becslésen alapulhattak.

A becslés újvilágot aztán az ambiciózus hajó korszak továbbvidéke, a gy pedig elérhetőnek tnt a cöl: Japán és az Indiák. "Árjai hiba folytán áriási felfedezés" - vélte Jean Baptist Anville, a 18. századi francia földrajztudós. Ástja során Kolumbusz - a korabeli hajózási elírásoknak megfelelően - igen pontos és szeltes hajónaplót írt.

Ennek eredetije elveszett ugyan, de Las Casas az Indiák történetéről írt krónikájában az egész naplót lemészélt, megmaradt az utókor számára ez a páratlan dokumentum. S a gy derült fény Kolumbusz apró csalájsaira is, ahogy a naplójában jegyzett adatokat meghamisította, nehogy kiderüljön a legénység számára, hogy milyen rettenetesen messze kerültek a partoktól. Mert a hosszú, eredménytelen hajózási bizonyíték az emberek tételéről, a r-m: félt, hogy fellázadnak, s akkor megsemmisül a nagy terv. Kolumbusz letelepítő és gőgig makacsul ragaszkodott a földgömb nagyságát alkotó elképzeléséhez, valamint ahhoz, hogy 1492. október 12-én elérkezett Indiába. E tételése alapjain neveztek ma is Amerika slakait indiánoknak, a korszak-amerikai szigeteket pedig nyugat-indiai szigeteknek.

A tengerész 1506. május 20-án hunyt el Valladolidban. Sárjára Ferdinánd király a korszak két ratta: A Castilla y a Leán Nuevo Mundo di Colán. Vagyis: Kasztíliai és Leánnak új világot adott Kolumbusz. Tengerész Henrik - A

tájköletes herceg mondhatnánk a letmásvé a s egyanisge alapján a portugáliai Henrik infánsra, noha a kortársak azt, hanem a kassá' bbi II. János királyt illetően e házelg' elnevezéssel.

Mi Tengerész Henrikként tartjuk azt szímon, elismeréssel adóza a nagy európai expanzió kezdeti szakaszában játszott, legendákkal is bővégesen ívezett szerepének.

Tengerész Henrik mérhetetlen ambícióval, lendülettel szervezte, átszámított a jobb a s jobb feldarabok feltárásá megdésdésít. I. János király máisodsá' látt fia, a márok elleni kázdelem egyik legdinamikusabb egyanisgeket emelkedett ki a kortárs nemesurak káz' l: a kereszthadjárat eszméje álete véégig meghatározó szerepet játszott politikai tárvééseiben.

Ceuta erdőnek bevétele - az afrikai expanzió kezdőpontja - után a társág kormányzójaként, majd hamarosan az egyik leggazdagabb, komoly katonai erőt is képviselő portugál lovagrend nagymestereként szervezte a további hódításokat.

Kassá' bb, immár a dél-portugáliai Algarve tartomány (a korabeli portugál halászat, kereskedelem, hajás' s "felgyőrá kormányzójaként véég az ászak-afrikai partokkal farkasszemet néző' Lagosban telepedett meg; ide, ebbe a forgalmi kikötő' vérosba tette át állandó székhelyét, fá' ri udvarát.

Henrik máveltsége bizonnyal nem maradt el királyi testvérei mellett; ám ádeklés elsősorban a földrajzi, csillagászati, matematikai, kartográfiai tudás legfrissebb eredményei, illetve azok gyakorlati hasznosítása felő fordult. Bár terveit káz' szerepelt, hogy a stratégiai helyen fekvő Sagresben erős, új tengerészeti telepet alapítson, a káz' tudatban meggyőkesedett hiedelemmel ellentétben semiféle levélári forrás vagy leletanyag sem utal arra, hogy itt, a Vila do Infante névé településen a hajás' si ismeretek szisztematikus átadását cölz' "tengerészeti akadémiát" tett volna.

A navigáció tudományá hosszó ávszá' zadokra a vitorlášhaják kormányzójánél elsajátított, dánt' en tapasztalati ismeretanyag maradt. Tengerész Henrik nem annyira tudó' s táimogatása, mint inkább a tudományok eredményeiben is járatos szervező volt a felfedezések elsős, nagyjáb' a 15. szá' zad első ávtizedét Vasco da Gama Indiába vezető á' t' tartó szakaszának.

Nem csupán - s talán nem is első sorban - a megismerés végya ászámított a hajóra mindössze négy-öt alkalommal szállá' Tengerész Henriket az újabb a s újabb expedíciók felszerelésére.

A kor nemesemberének, nagyhatalmó fidesurának "természetes" ambíciójával munkálkodott magánbirtokosi vagyonának széntelen gyarapításán. A tengeri expanzió megindításában játszott szerepét persze mindez sem csorbítja; ambíció' s az ehhez párosuló lehetőségek, vagyon a s befolyás a korai felfedező utak motorjává; tetőt.

Kapcsolódó anyag : Wikipedia